ТОЛКУВАЊЕ НА ПРОРОЧКИТЕ ПИСМИ

Лекција 8 за 21 ноември 2026 година

„И почнувајќи од Мојсеј и од сите пророци, им објаснуваше што е кажано за Него во целото Писмо.“

(Лука 24:27)

На патот кон Емаус, Исус им одржал библиска студија на двајца од своите ученици. Не ја знаеме целосната содржина, но го знаеме методот што го користел за да ја спроведе таа моќна библиска студија што ги разгорела срцата на неговите ученици.

Кој е најдобриот метод за проучување на Светото писмо и споделување на неговата порака?

Во оваа лекција ќе разгледаме неколку корисни методи за проучување на Библијата што ќе ни овозможат вистинито и ефикасно да ја споделуваме нејзината порака.

- Толкување на Библијата со Библијата
- Историскиот контекст
- Културниот контекст
- Литературниот контекст
- Откријте го значењето на текстот
- Тематско проучување на Библијата

ТОЛКУВАЊЕ НА БИБЛИЈАТА СО БИБЛИЈАТА

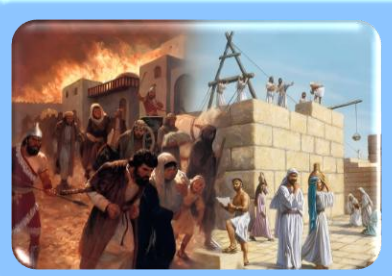
„Зашто заповед врз заповед, заповед врз заповед, ред врз ред, ред врз ред, малку овде, малку таму“ (Исаија 28:10)

Библијата е нејзин најдобар толкувач.

Интерпретирано во свој текст

- На пример, Даниел го објаснува значењето на својата визија велејќи дека sверовите што ги видел се царства (Дан. 7:3, 17)

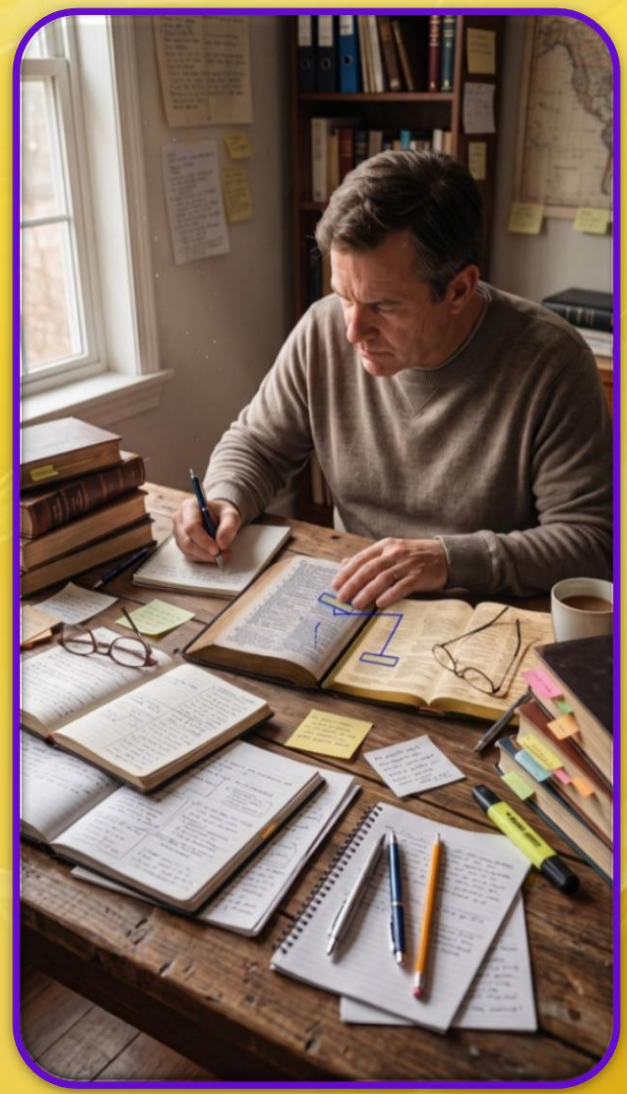
Интерпретирано од друг пророк

- Езра го протолкувал значењето на 70-те години од пророштвото на Еремија (Ер. 25:11-12; 2Летописи 36:22-23)

Новиот завет го толкува Стариот завет

- Матеј го протолкувал раѓањето на Исус како исполнување на пророштвото на Исаија (Исаија 7:14; Мат. 1:22-23)

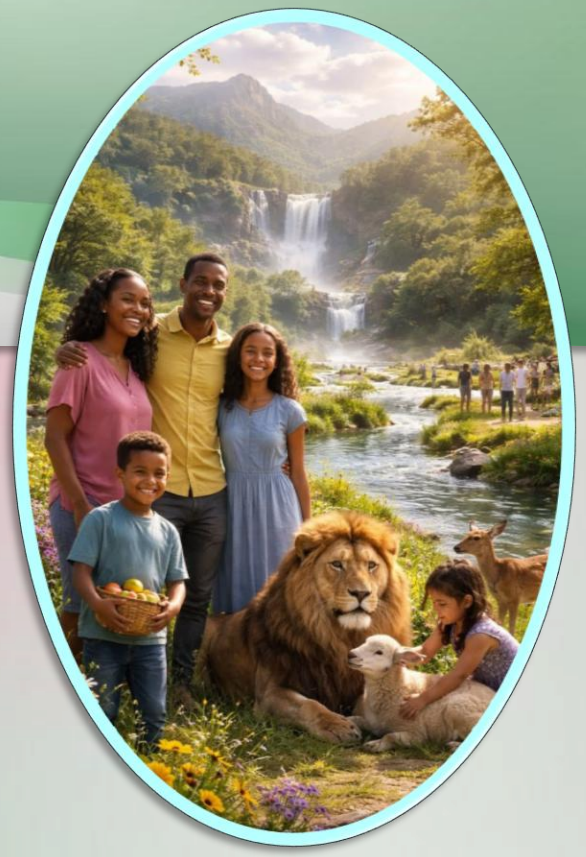

ТОЛКУВАЊЕ НА БИБЛИЈАТА СО БИБЛИЈАТА

Исус не само што го протолкувал Стариот завет, туку му го дал и неговото вистинско значење, одејќи подалеку од неговата буквална смисла.

СТАР ЗАВЕТ	СЛУШНАВТЕ...	НОВ ЗАВЕТ	ВИ КАЖУВАМ...
Излез 20:13	Нема да убиваш	Матеј 5:21-22	Не се лути или не навредувај никого
Излез 20:14	Не ќе правиш прељуба	Матеј 5:27-28	Не гледај во жена со похота.
Второзаконие 24:1	Дајте му на жената потврда за развод	Матеј 5:31-32	Развод е можен само врз основа на прељуба.
Левит 19:12	Не лажете	Матеј 5:33-34	Не пцујте под никакви околности
Левит 24:20	Око за око	Матеј 5:38-39	Не се спротивставувајте на злото
Левит 19:18	Сакај го својот ближен	Матеј 5:43-44	Љубете ги вашите непријатели

ИСТОРИСКИОТ КОНТЕКСТ

„Никогаш повеќе нема да има во него новороденче кое ќе живее само неколку дена, ниту старец кој не ќе ги доживее своите години; зашто кој ќе умре на сто години, ќе биде проклет, дури и оној кој нема да поживее сто години.“ (Исаија 65:20)

Дали децата ќе умираат и дали ќе има грешници на новата земја? (Исаија 65:17-20)

Интерпретирано во светлината на апокалиптичните пророштва од Новиот завет, пророштвото на Исаија не е само шокантно, туку и контрадикторно (Отк. 21:1-4).

Мора да разбереме дека историскиот контекст на Исаија е едно, а оној на Откровението е друго. Исаија зборувал за иднината на Израел кога ќе го прифати Месијата. Меѓутоа, во времето на Јован, Израел го отфрлил Месијата. Контекстот се променил.

Доколку Израел го беше прифатил Месијата, ќе имало значајна промена: искупувањето и трансформацијата на Земјата и човештвото ќе започнале постепено. Светите луѓе ќе живееле колку дрвјата (Исаија 65:22), а животните ќе биле помалку агресивни во светата земја (Исаија 65:25).

Потоа, на крајот, мртвите ќе воскреснат и смртта ќе престане да постои (Исаија 26:19; 25:8). Само овој последен дел од пророштвата на Исаија ќе се исполни буквално, бидејќи не зависи од одлуката на Израел.

КУЛТУРНИОТ КОНТЕКСТ

„Ве поздравуваат сите браќа и сестри овде. Поздравете се еден со друг со свет бакнеж.“ (1. Коринќаните 16:20)

Во Римското Царство, како и на многу места денес, меѓусебното поздравување со бакнеж во образ било вообичаено. Во тој културен контекст, советот на Павле бил разумен (1. Кор. 16:20).

Сепак, во јапонската култура - на пример - физичкиот контакт во јавноста генерално се избегнува, па затоа кај повеќето луѓе тој обично создава изненадување, чудност или непријатност.

Англосаксонски поздрав

Тајландски поздрав

Тибетски поздрав

Новозеландски поздрав

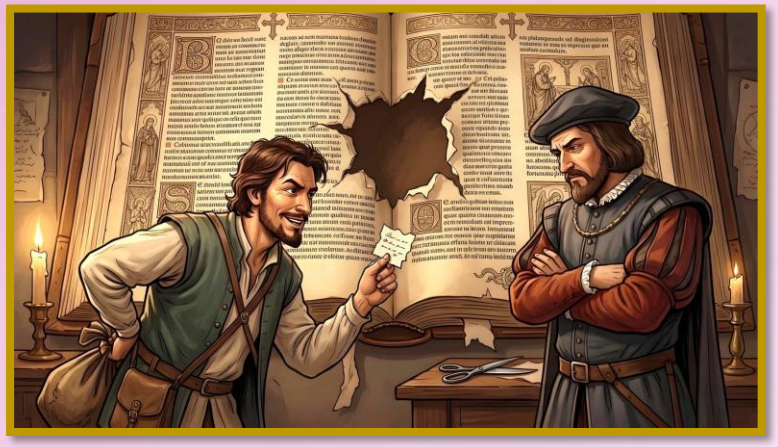
Со оглед на тоа дека, во тој културен контекст, следењето на советот на Павле ќе генерира отфрлање кај луѓето, мора да го екстраполираме неговиот совет така што ќе го прилагодиме на нивниот контекст.

Без разлика дали сме во Јапонија или на друго место во светот, да се поздравиме едни со други со културно коректниот поздрав, покажувајќи ја на тој начин нашата братска наклонетост.

КНИЖЕВЕН КОНТЕКСТ

„И му рече: „Ако си Син Божји, фрли се долу, зашто е напишано: „Ќе им заповеда на Своите ангели за Тебе, и ќе Те понесат во рацете свои, за да не си ја удриш ногата на камен" (Матеј 4:6)

Една популарна изрека вели дека „текст без контекст е изговор". Со други зборови, користењето на текст изолирано може да доведе до персонализирано толкување кое одговара на нашиот вкус и генерално е далеку од правилното библиско учење.

Кој е контекстот на еден библиски текст?

Непосредниот контекст се состои од стиховите пред и по текстот. Поширок контекст е поглавјето каде што се наоѓа текстот. Можеме дополнително да го проширime контекстот со разгледување на целата книга во која се појавува.

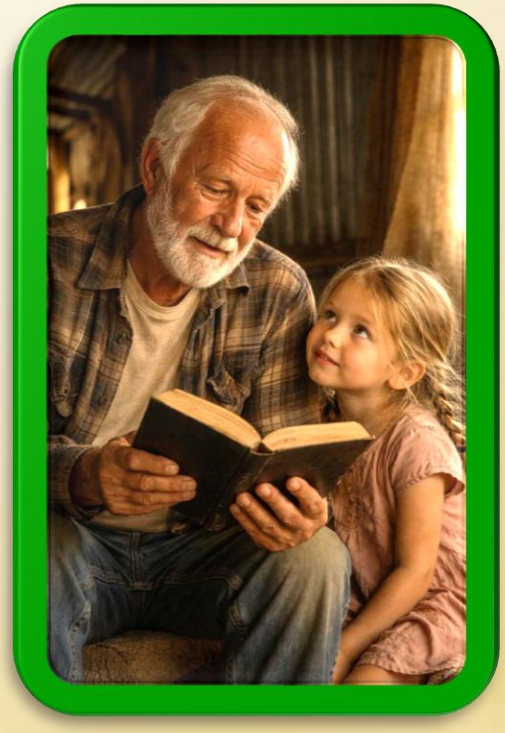

Псалм 91:11-12 зборува за Божјата заштита од надворешни опасности. Извадувајќи го од контекст и цитирајќи го нецелосно, Сатана се обиде да го натера Исус намерно да се доведе во опасност користејќи го овој текст како изговор (Матеј 4:6).

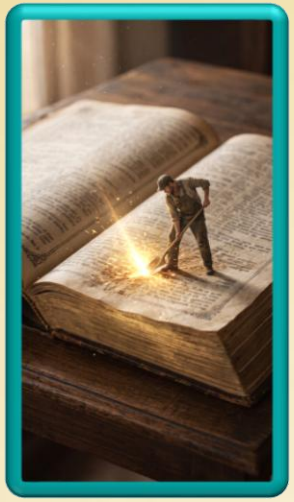
„За да ги поддржат погрешните доктрини или антихристијанските практики, некои вадат пасуси од Светото писмо надвор од контекст, можеби цитирајќи само половина стих за да ја докажат својата поента, а ја изоставуваат втората половина што можеби ќе го докажела спротивното. Со лукавството на змијата, тие се закопуваат зад неповрзани изјави, испреплетени заедно за да ги задоволат своите телесни желби. Така голем број луѓе намерно ја изопачуваат Божјата Реч. Други, обдарени со жива имагинација, земаат фигури и симболи од Светото писмо и ги толкуваат според своите каприци, занемарувајќи го фактот дека Светото писмо се прогласува за свој толкувач; а потоа ги претставуваат своите екстраваганции како учења од Библијата.“

Е. Г. В. (Големата борба, стр. 512)

ДОЗНАЈТЕ ГО ЗНАЧЕЊЕТО НА ТЕКСТОТ

„Исус одговори: „Што е напишано во Законот? Како го толкувате вие?“
(Лука 10:26)

Секој треба сам да ја разбере Библијата. Таа е доволно јасна за секого за да го сфати патот до спасението, но сепак доволно сложена за постојано да ги предизвикува дури и најбрилијантните умови. Светото писмо е неисцрпна ризница на знаење за спасението.

Но, секое правилно толкување на библискиот текст мора да се придржува до одредени правила:

- **Мора да ги разбереме зборовите од текстот (доколку е можно, користејќи ги оригиналните јазици или различни преводи)**
- **Почитувајте ги сите контексти на текстот (историски, културни и литературни)**
- **Споредете со паралелни пасуси (како што се Евангелијата) или пасуси што се занимаваат со истата тема**
- **Конечното толкување мора да биде во согласност со учењето на остатокот од Библијата.**

ТЕМАТСКО ПРОУЧУВАЊЕ НА БИБЛИЈАТА

„И почнувајќи од Мојсеј и од сите пророци, им објаснуваше што е кажано за Него во целото Писмо.“ (Лука 24:27)

За христијанинот, проучувањето на Библијата не е опционално. Секогаш мора да растеме во познавањето на Божјата волја, дозволувајќи ни да бидеме водени од Светиот Дух во проучувањето на Неговата Реч (Јован 16:13).

Понатаму, мора да бидеме „секогаш подготвени да му дадеме одговор на секој што [нè] прашува за причината за надежта што е во [нас]“ (1П 3:15).

Тематското проучување на Библијата ќе нè опреми да им ја презентираме пораката на другите, без разлика дали преку водење библиски студии или проповедање на Речта.

Исто така е важно да одржуваме скромен став за да ги искористиме библиските сознанија на другите луѓе од кои можеме да учиме.

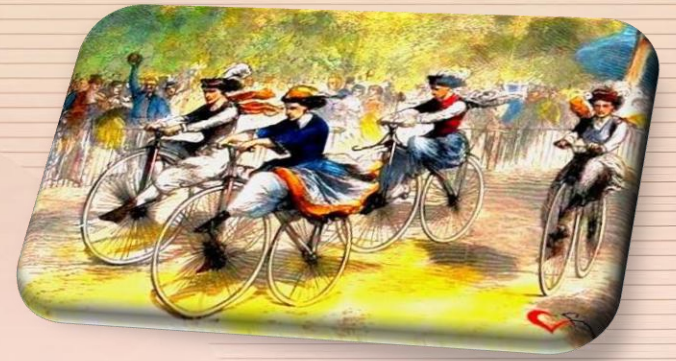
Иако не ја знаеме целата содржина, знаеме дека Исус им одржал библиска студија на двајца луѓе за Неговото месијанско дело врз основа на различни библиски пасуси (Лука 24:25-27).

„Всушност, некои делови од Светото писмо се премногу едноставни за да бидат погрешно разбрани; но има и други чие значење не е на површината, не може да се види на прв поглед. Светото писмо мора да се спореди со Светото писмо; мора да има внимателно истражување и трпеливо размислување. И таквото проучување ќе донесе богати дивиденди. Исто како што рударот открива вени од скапоцен метал скриени под површината на земјата, така и оној што упорно бара богатство во Божјата Реч наоѓа вистини од најголема вредност, скриени од погледот на невнимателниот трагач.“

Е. Г. В. (Нашиот висок повик, 18 јули)

ДОДАТОК:ТОЛКУВАЊЕ НА ТЕКСТОВИТЕ НА ЕЛЕН Г. ВАЈТ

Кога ги проучуваме списите на Елен Г. Вајт, мора да ги следиме истите упатства како и кога ги проучуваме библиските текстови.

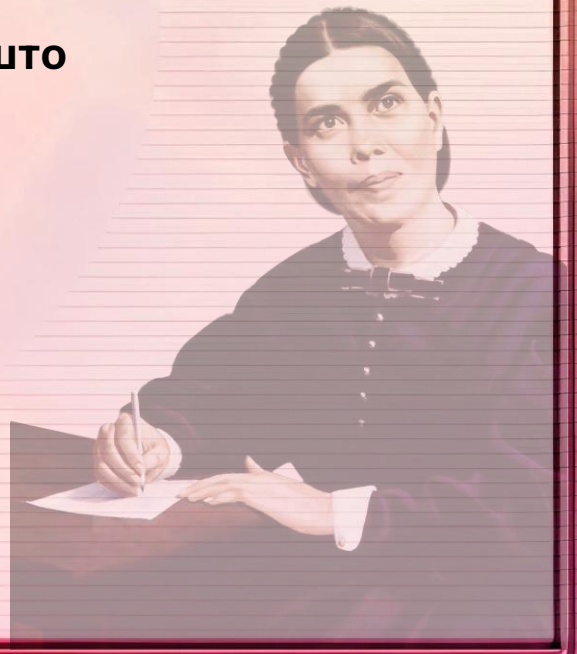

Изјави како „Ќе мора да дадеме сметка за парите инвестирани во велосипеди“ (TM 398) мора да се разберат во историски контекст (цената на велосипедот во 1890 година била еквивалентна на неколкумесечна плата).

Користењето изолирани пасуси надвор од нивниот литературен контекст ја тера Елена да каже она што никогаш не сакала да го каже, или да брани доктринарна поента спротивна на она во што верувала и учела.

Пред да донесеме заклучок, мора да проучиме сè што таа поучуваше за одредена тема, а не само да се потпираме на неколку цитати.

Од друга страна, мора да се прашаме: Дали таа навистина го напиша она што ми го кажуваат? Секогаш проверувајте дали цитатот е вистински и точен (користете ја официјалната веб-страница https://egwwritings.org//).

EGW WRITINGS®
WHITEESTATE.ORG | ELLENWHITE.ORG